Місячний Економічний Моніторинг України

№3 (185), березень 2016 року

Резюме

Тема місяця: Політична криза

Політика: Парламент визнав результати роботи уряду незадовільними, але не спромігся набрати достатньо голосів для його розпуску.

Реальний сектор: Обсяг роздрібної торгівлі підприємств в січні збільшився на 0,1% дпр через стабілізацію споживчих настроїв.

Енергетичний сектор: У березні відповідно до плану було підвищено тарифи на електроенергію для домогосподарств.

Сільське господарство: Обсяг сільськогосподарського виробництва в січні зменшився на 2,5% дпр.

Зовнішній сектор: Сальдо рахунку поточних операцій у січні було від'ємним у 0,4 млрд дол. США, оскільки дефіцит торгівлі товарами досяг 0,6 млрд дол. США.

Приватизація. На найближче майбутнє заплановано початок великої приватизації.

Фіскальна політика: Видатки Зведеного бюджету скоротились в січні на 7,1% дпр.

Соціальна політика: Уряд розпочав верифікацію соціальної допомоги.

Ринок праці: Реальна заробітна плата зменшилася на 13,2% дпр через інфляцію та слабкий ринок праці.

Монетарна політика: В лютому місячна базова інфляція залишилась низькою на рівні 0,4% дпм. ІСЦ впав на 0,4% дпм.

Обмінний курс: Міжбанківський обмінний курс змінився з 25 грн за дол. США на початку лютого до понад 27 млрд за дол. США в другій половині місяця.

Державний борг: Посилення політичної нестабільності призвело до подальшого перенесення строків надання третього траншу кредиту МВФ.

Тема місяця: Політична криза

Реформи потрібно продовжити

Олександра Бетлій, Віталій Кравчук

Нестабільність є типовою рисою української політики. В певній мірі це ціна демократії: Україна змінила п'ять обраних лідерів протягом 25 років незалежності, що є найбільшою кількістю серед країн СНД. Водночас український уряд в середньому рідко працював більше одного-двох років, оскільки він або втрачав більшість в парламенті, або його розпускав Президент. Крім того, протягом останніх десяти років Україна пройшла через два Майдани, що призводили до зміни влади. Найближчим часом Україна може знову отримати новий уряд. Часті зміни уряду не допомагають країні, оскільки існує мало підґрунтя для послідовності та безперервності урядової політики. Бюджетне планування робиться на один рік, а державних службовців часто замінюють одразу після приходу політично призначених міністрів. Завдання зі стратегічного планування рідко повністю виконують, а коли навіть починають виконувати, то їх ігнорують нові уряди. В результаті кожен новий уряд, який приходить до влади, починає роботу у багатьох сферах з чистого листка.

Конституція України забороняє парламенту звільняти Прем'єр-міністра протягом року після ухвалення програми уряду. Оскільки цей захист робочого місця добігав кінця в кінці листопада та в грудні 2015 року два найменші члени коаліції (а саме Батьківщина та Самопоміч) наголосили на необхідності змінити Кабінет Міністрів. Але вже до того коаліція була нестійкою і для ухвалення необхідних законів уряду часто доводилось шукати голоси народних обранців за межами коаліції. Оскільки переговори щодо зміни уряду зайшли в глухий кут, ряд депутатів наголосили на потребі уряду піти у відставку.

Протистояння між Кабінетом Міністрів та Верховною Радою досягло піку в лютому 2016 року. Парламент визнав результати роботи уряду незадовільними, але не спромігся знайти достатньо голосів для відставки уряду. Тривала політична нестабільність призвела до подальшої затримки в наданні третього траншу позики МВФ (який початково планували на кінець 2015 року) та може спричинити відкладення в наданні допомоги іншими міжнародними донорами. Криза також сповільнює процес впровадження необхідних реформ. Якщо нестабільність продовжиться довше кількох місяців, вона зашкодить макроекономічній стабільності. Вона вже призвела до збільшення коливань обмінного курсу, що може на тривалий період позбавити Україну можливості мати доступ до зовнішнього фінансування. Інфляція також може прискоритись. Отже, негайно потрібно вирішити питання щодо того, хто буде Прем'єр-міністром. Це повинно сприяти зниженню невизначеності, забезпечити стабільність економіки та запобігти погіршенню економічної ситуації в короткостроковому періоді. Водночас економічне відновлення та передумови для економічного зростання в середньостроковому періоді залежать від продовження реформ. Україна повинна здійснити кроки щодо модернізації виробничих потужностей та заміни застарілого обладнання, оживити інфраструктуру та збільшити продуктивність.

Порядок денний реформ є довгим, але протягом двох останніх років в багатьох сферах було досягнуто прогресу. Уряд повинен продовжити докладати зусилля щодо збільшення ефективності бюджетних видатків та поліпшення справедливості податкової системи. Це включає більш справедливий розподіл соціальних внесків та оподаткування доходів фізичних осіб (включно із детінізацією заробітних плат), а також запровадження адресного надання соціальної допомоги. На нашу думку, більшість податків повинні залишитись чинними. Зокрема, уряду потрібно підвищити ефективність податку на прибуток підприємств, а не замінювати його податком на розподілений прибуток. Експортери повинні отримувати відшкодування ПДВ протягом прийнятного періоду часу. Крім того, уряду потрібно продовжити рух до більш відкритих та всеосяжних публічних закупівель.

Потрібно продовжити енергетичну реформу. Підвищення тарифів на енергоносії та опалення вже призвели до позитивних результатів, зокрема, у формі суттєвого зниження дефіциту Нафтогазу та скорочення неефективного споживання енергоносіїв. Це дозволило стабілізувати енергетичну систему взимку та зменшити залежність від імпорту газу з Росії. Водночас скорочення енергетичних субсидій повинно бути поєднано із збільшенням ефективності місцевих комунальних компаній та подальшим захистом вразливих споживачів. Нещодавнє зниження світових цін на енергоносії також дозволяє пом'якшити наслідки реформи.

Необхідно завершити реформу державних підприємств. Зокрема, уряду потрібно розпочати приватизаційний процес якомога швидше та завершити продаж більшості компаній (окрім стратегічних) протягом трьох років. Водночас варто підвищити ефективність корпоративного управління на державних підприємствах для виконання цілей державної політики. Для цього уряду варто нарешті завершити проведення конкурсів з обрання директорів державних компаній.

Дерегуляція та реформа технічного регулювання вже усунули ряд перепон у веденні бізнесу в країні. Водночас Угода про Асоціацію між Україною та ЄС вимагає від влади України ефективного нагляду за компаніями, щоб забезпечити доступ українських компаній до ринку ЄС. Крім того, певний рівень втручання уряду в економіку все ще потрібен з огляду необхідності забезпечити безпеку, захист навколишнього середовища та досягнення інших цілей державної політики. Продовження реформ в сфері верховенства права потрібне для того, щоб мати впевненість у справедливому виконанні законів,

дотриманні контрактів та усуненні можливостей для корупції. Без цих надзвичайно важливих кроків спрощення процедур та скасування регулювань матиме незначний вплив на бізнес-клімат в країні.

Рівнозначну важливість для економічного розвитку має переконання в тому, що у Україні є людський та фізичний капітал для розробки та виробництва нових товарів. Це вимагатиме зусиль щодо відновлення транспортної інфраструктури, проведення успішної реформи фінансового сектору, що дозволить спрямувати заощадження в найбільш ефективні інвестиції, запровадження реформи в сфері наук та освіти, яка сприятиме появі кваліфікованої робочої сили та інтелектуальної власності, потрібної для конкуренції на світових ринках. Уряду потрібно забезпечити розвиток малих та середніх підприємств, що потребують доступу до фінансування.

Адміністративна реформа сприятиме появі фахової та добре оплачуваної державної служби, яка повинна зосереджувати увагу на розробці економічної політики, тоді як більшість адміністративних послуг буде передано місцевим органам влади. Реформа також повинна включати перегляд функцій більшості центральних виконавчих структур. В результаті вона призведе до зниження кількості державних службовців. Водночас державні службовці, які продовжать свою роботу, отримають суттєве підвищення заробітної плати після перевірки їх компетенцій, що повинно призвести до зниження корупції.

Отже, політична нестабільність негативно впливає на економіку. В короткостроковому періоді чітке розуміння того, хто є Прем'єр-міністром і яким є Кабінет Міністрів, є надзвичайно необхідним для збереження крихкої макроекономічної стабільності. В середньостроковому періоді основним недоліком політичної кризи є відсутність послідовності та безперервності політики, що може призвести до затримки або відмови від впровадження реформ, необхідних для економічного зростання. З оптимістичного боку, реформи сьогодні мають більше імпульсу, ніж в будь-коли протягом останніх п'ятнадцяти років. Якщо політичну кризу буде вирішено в найближчому майбутньому, а поточний прогрес у впровадженні реформ буде продовжено, Україна зможе повернутись до зростання протягом наступних кількох років.

В майбутньому Україні потрібно переконатись, що економічна політика та порядок денний реформ не залежать від політичної нестабільності. Це можна забезпечити лише при ефективному впровадженні середньострокового планування. При цьому йдеться не лише про запровадження повноцінного середньострокового бюджетного планування, але й про ухвалення чіткої середньострокової програми з чітко визначеними пріоритетами економічної та соціальної політики. Це може підвищити прозорість та передбачуваність розвитку України, що також збільшить її інвестиційну привабливість. Уряду потрібно запровадити обіцяні реформи, що поліпшить її бізнес-клімат та сприятиме залученню іноземних та внутрішніх інвестицій в країну.

Місячний Економічний Моніторинг України

Політика: Уряд втримався, але його майбутнє залишається невизначеним

Уряд. 16 лютого Верховна Рада заслухала звіт уряду за минулий рік та визнала його роботу незадовільною. Однак парламенту не вдалося відправити уряд у відставку, оскільки вотум недовіри не набрав достатньої кількості голосів. Партії «Батьківщина» та «Самопоміч», які є членами правлячої коаліції, не погодилися з результатами голосування. Вони вирішили вийти з коаліції, щоб зруйнувати її і у такий спосіб змусити очолюваний Арсенієм Яценюком уряд піти у відставку. Свої дії «Батьківщина» та «Самопоміч» обґрунтували звинуваченнями уряду у корупції та у діях в інтересах олігархів. Після виходу цих партій з коаліції в ній мало залишитися 217 депутатів, що менше мінімально необхідного числа (226 депутатів). Проте несподівано виявилося, що Радикальна партія, яка оголосила про свій вихід з коаліції у вересні 2015 року, не виконала необхідні процедури, а тому формально залишається учасником коаліції. Тому, уряд втримався, але його здатність здійснювати реформи залишилася обмеженою через брак підтримки з боку парламенту.

Президент Петро Порошенко, прем'єр-міністр Арсеній Яценюк та депутати парламенту продовжили переговори про можливу зміну уряду. Терміни завершення політичної кризи є невизначеними, хоча не виключено, що новий уряд буде сформовано вже у березні. Політична нестабільність сповільнює реформи та є перешкодою для отримання Україною міжнародної фінансової допомоги, в тому числі з боку МВФ.

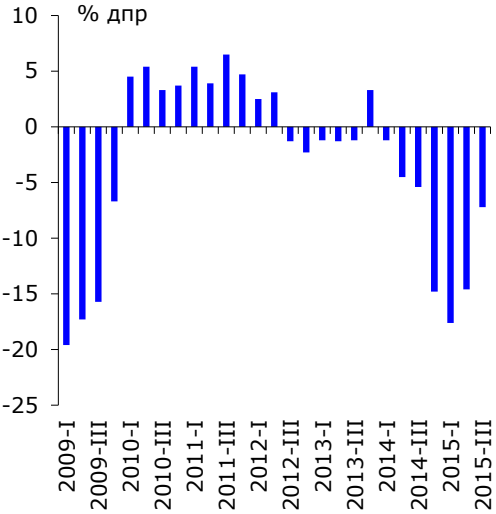
ЄС. ЄС ухвалив рішення розглядати питання про надання безвізового режиму Україні та Грузії окремо для кожної країни. До цього передбачалося, що візи на короткострокові поїздки громадян України та Грузії до ЄС будуть скасовані одночасно. Рішення ЄС означає, що Україна отримає безвізовий режим пізніше, ніж Грузія, та, можливо, не у 2016 році. Безвізовий режим буде надано Україні після виконання необхідних вимог, до яких належать початок роботи Національного агентства з питань запобігання корупції, а також внесення змін до закону про електронне декларування доходів, витрат та активів особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (державними службовцями, депутатами, поліцейськими тощо). Крім того, ЄС очікує результатів референдуму про схвалення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, який має відбутися у Нідерландах 6 квітня. Результати референдуму не є юридично обов'язковими, але можуть мати політичні наслідки.

Правоохоронна система. 29 лютого уряд прийняв рішення про створення Державного бюро розслідувань України (ДБР). Уряд також призначив шість із дев'яти членів комісії, уповноваженої відібрати кандидатів на посаду керівника бюро. До компетенції ДБР буде віднесене розслідування злочинів, скоєних високопосадовцями, працівниками правоохоронних органів та суддями (зараз відповідні повноваження має Генеральна прокуратура). Створення ДБР було передбачено Кримінально-процесуальним кодексом, який було ухвалено у 2012 році, але парламент ухвалив закон про ДБР лише у листопаді 2015 року. Цей закон набув чинності 1 березня 2016 року. Раніше передбачалося, що ДБР почне працювати не раніше 1 січня 2017 року.

Війна у Донбасі. У лютому Україна, Росія та Організація з безпеки та співпраці в Європі (ОБСЄ) продовжували переговори в рамках Тристоронньої контактної групи (ТКГ) щодо врегулювання конфлікту в Донбасі. Як і в попередні місяці на переговорах не було досягнуто суттєвого прогресу. Росія звинувачувала у гальмуванні мирного процесу Україну, стверджуючи, що Україна не бажає виконувати зобов'язання щодо надання особливого

Населення (без Криму): 42,7 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 19%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 10%
Інвестиції/ВВП: 14%
Експорт: Росія 18%, ЄС 32%
Імпорт: Росія 23%, ЄС 39%

Динаміка реального ВВП

Джерело: Держстат

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

статусу окремим районам Донецької та Луганської областей. Зі свого боку Україна заявила, що політичне врегулювання, ключовим елементом якого є місцеві вибори на охопленій конфліктом території, неможливе до припинення бойових дій. Україна також наголошувала на тому, що у лютому зросла інтенсивність обстрілів українських військ, в тому числі із застосуванням заборонених видів зброї. У лютому контрольовані Росією бойовики залишили селище Широкине поблизу Маріуполя, на інших ділянках лінія фронту не змінилася.

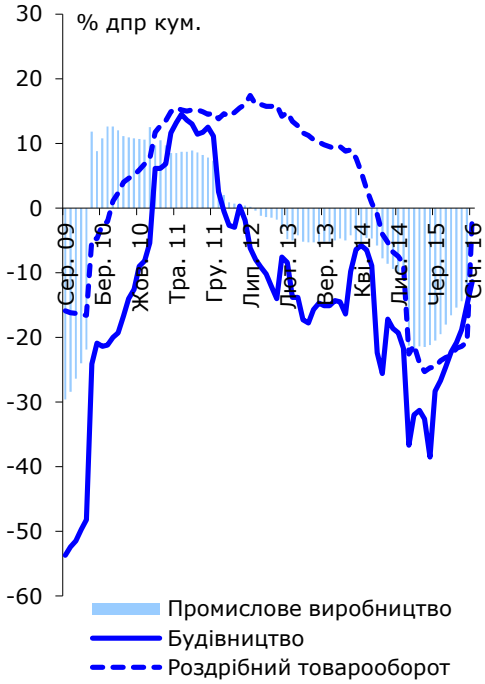
Реальний сектор: Суперечливі результати

Секторальні тенденції. Падіння промислового виробництва в січні сповільнилось до 1,7% дпр з 2,1% дпр в грудні 2015 року. Це пояснюється збільшенням постачання електроенергії та газу на 2,2% дпр, оскільки січень цього року був холоднішим, ніж минулого року. Водночас холодна зима погіршила показники роботи добувної промисловості через зниження видобування будівельних матеріалів. Так, будівництво в січні скоротилось на 11,4% дпр після зростання на 10,4% дпр в грудні передусім через зміну погоди. Виробництво в переробній промисловості скоротилось на 2,8% дпр через слабкий внутрішній попит. Зокрема, виробництво автомобілів впало більше, ніж вдвічі, через запинку виробництва на кількох підприємствах. Все ж, виробництво товарів найпершої необхідності, як-то м'ясо, хлібні вироби, одяг, зросло порівняно із січнем 2015 року. Цікаво, що незважаючи на торговельні суперечки з Росією, слабкий зовнішній попит та падіння цін на світових сировинних ринках, виробництво сталі зросло порівняно із січнем 2015 року. Однак виробництво інших експортних сировинних товарів, включно з добривами, знизилося.

У січні обсяг роздрібної торгівлі підприємств зріс на 0,1% дпр. Це відображає стабілізацію споживчих настроїв.

Держстат публікує інформацію без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції. Статистичну базу було переглянуто, щоб зробити можливим порівняння з попередніми періодами.

Тенденції реального сектору

Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

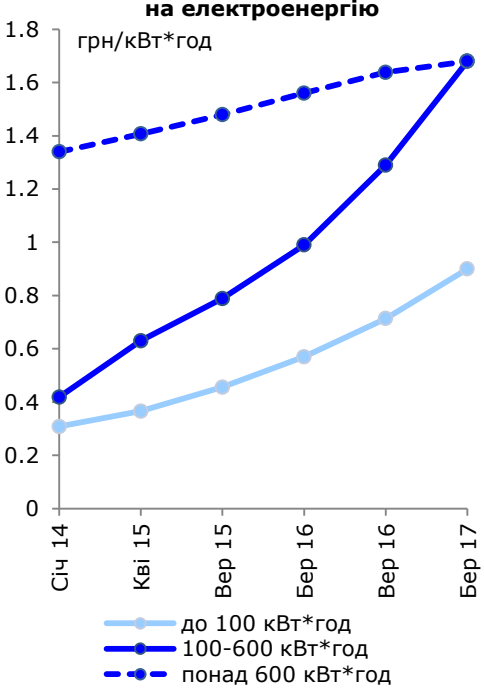
Енергетика: Домогосподарства платитимуть більше за газ та електрику

Електроенергія. У березні відповідно до плану було підвищено тарифи на електроенергію для домогосподарств на 5,5-25,2% залежно від обсягів споживання. Зокрема, тарифи виросли на 25% до 57 коп. за кВт*год за споживання до 100 кВт*год, на 25,5% до 99 коп. за споживання 100-600 кВт*год та на 5,5% до 1,56 грн за споживання понад 600 кВт*год. Це третій етап поступового підвищення тарифів на електроенергію з метою приведення їх до економічно обґрунтованого рівня. Попередні два підвищення відбулись у квітні та вересні 2015 року. Підвищення тарифів також планують на вересень 2016 та березень 2017 року.

Газ. Кабінет Міністрів підвищив норми споживання газу для населення без лічильників на 47% до 4,4 кубометрів газу на місяць. Це була відповідь уряду на судове рішення про скасування попередньої постанови Кабінету Міністрів від квітня 2015 року, яка знизила згадані норми на 50% до 3 кубометрів газу. Таке зниження викликало дефіцит коштів в регіональних газопостачальних компаніях, які стверджували, що встановлена норма є занизькою і навіть спонукає деяких споживачів відмовлятись від встановлення газових лічильників. Нові норми вважаються урядом компромісними.

4 лютого Верховна Рада прийняла зміни до Митного кодексу щодо створення умов для нової моделі ринку природного газу. Законом вводяться визначення «операції заміщення природного газу», також відомої як «віртуальний реверс» газу, особливості митного контролю та митного оформлення таких операцій. Прийняті зміни створюють юридичні підстави для майбутніх контрактів віртуального реверсу та допоможуть диверсифікувати джерела постачання газу. Нові зміни набудуть чинності 1 квітня 2016 року.

Графік підвищення тарифів на електроенергію

Джерело: НКРЕКП

Сільське господарство: Доступ до м'ясного ринку Об'єднаних Арабських Еміратів

Виробництво. Валовий обсяг сільськогосподарського виробництва в листопаді зменшився на 2,5% дпр. Це є наслідком спаду виробництва в секторі тваринництва через закриття російського ринку та слабкий внутрішній попит.

Згідно з даними Міністерства аграрної політики та продовольства (МАПП) 93% засіяної площі озимих є у хорошому, або задовільному стані і тому не потребують пересіву. Завдяки сприятливим погодним умовам весняна посівна кампанія розпочалася у чотирьох південних областях. В результаті 3% території запланованої для урожаю ярих уже засіяно.

Аграрна політика. Наприкінці лютого МАПП підписало угоду із Міністерством навколишнього середовища та води Об'єднаних Арабських Еміратів (ОАЕ), яка дає можливість українським компаніям експортувати свинину, яловичину та м'ясо птиці до ОАЕ. Однак лише компанії, які уже експортують м'ясо птиці до ЄС, зможуть ввозити його до ОАЕ. Також тривають переговори щодо відкриття ринку ОАЕ для молочних продуктів, риби, меду, кондитерських виробів та живих тварин з України. Згідно з оцінками МАПП експорт аграрної продукції з України до ОАЕ може зрости з 134 млн дол. США у 2015 році до 300 млн дол. США у 2016 році.

Зовнішній сектор: Немінеральний імпорт досяг дна

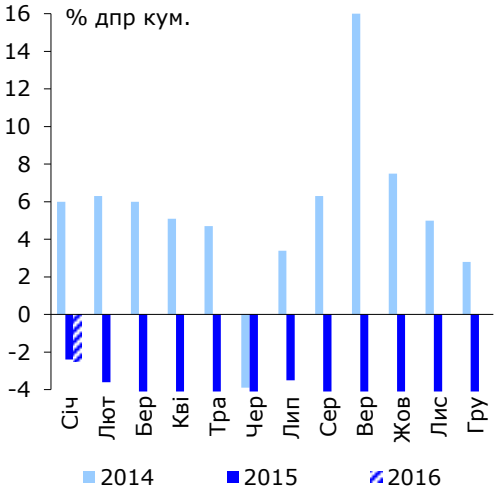
Рахунок поточних операцій. Баланс рахунку поточних операцій у січні був від'ємним у 0,4 млрд дол. США, оскільки дефіцит торгівлі товарами досяг 0,6 млрд дол. США. Такі зміни відбулись внаслідок пришвидшення темпів падіння експорту, тоді як скорочення імпорту сповільнилось. Профіцит торгівлі послугами зменшився до 0,1 млрд дол. США, оскільки експорт послуг скоротився більше, ніж імпорт. Сальдо рахунку первинних та вторинних операцій лишилось незмінним порівняно з груднем.

Падіння експорту товарів пришвидшилось до 32,1% дпр (порівняно з 14,1% дпр у грудні) в основному через запроваджені Росією транзитні та торговельні обмеження. Транзитні обмеження були більш суворими для зовнішньої торгівлі України, ніж скасування Росією зони вільної торгівлі. Проблеми із транзитом призвели до падіння експорту до Азії на 43,3% дпр, що додало до загального падіння експорту 14,2 процентних пункти, тоді як експорт до Росії скоротився на 48,0% дпр, що додало лише 3,1 процентних пункти. Вплив цих заходів доповнювався тривалим низхідним трендом світових цін на сировину, що мало наслідком нижчу експортну виручку. В результаті зниження експорту за усіма товарними групами пришвидшилось (до 46,8% дпр для мінеральної продукції, 44,5% дпр для мінеральної продукції, 40,3% дпр для хімічної продукції, 32,4% для продукції машинобудування). Оскільки зернові в основному перевозяться кораблями, експорт продовольства був уражений найменше та скоротився на 19,8% дпр. Падіння експорту послуг пришвидшилось до 16,7% дпр (порівняно з 7,9% дпр у грудні) через нижчий експорт транспортних послуг внаслідок порушення транзиту.

Зниження імпорту товарів уповільнилось до 22,9% дпр (порівняно з 34,0% у грудні), оскільки неенергетичний імпорт лишався близьким до рівня січня 2015 року. При цьому імпорт продукції машинобудування та металургійної продукції зріс відповідно на 6,3% дпр та 1,6% дпр. Іншою причиною уповільнення був дещо легший (порівняно з груднем) доступ до купівлі іноземної валюти для оплати імпорту. Водночас імпорт мінеральної продукції скоротився на 51,0% дпр через менші закупки газу. Імпорт послуг знизився на 5,5% дпр.

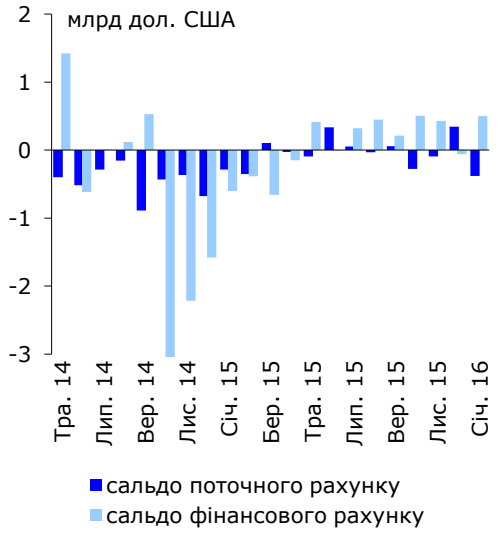
Фінансовий рахунок. Фінансовий рахунок у січні був у профіциті на рівні 0,5 млрд дол. США. Чистий притік ПІІ був незначним. Урядовий сектор не отримав жодного зовнішнього фінансування та погасив 0,1 млрд дол. США зовнішніх

Сільськогосподарське виробництво

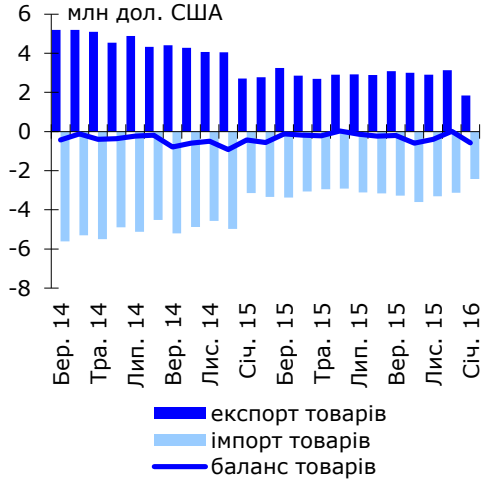
Джерело: Держстат

Платіжний баланс

Джерело: попередні оцінки НБУ

Зовнішня торгівля товарами

Джерело: попередні оцінки НБУ

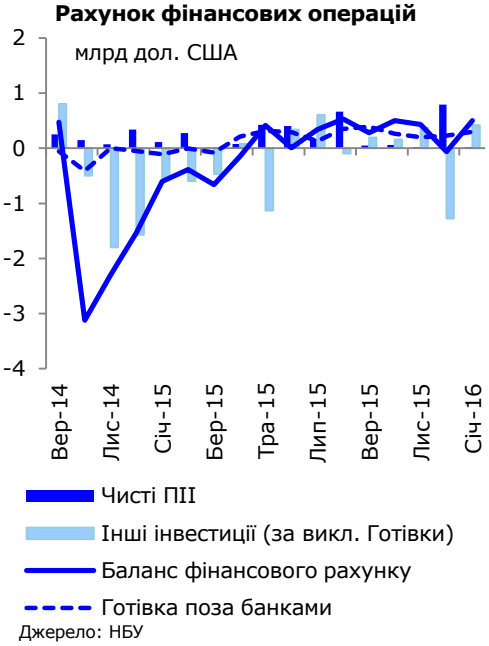
зобов'язань. Зовнішня позиція банків зросла на 0,1 млрд дол. США завдяки зростанню іноземних активів. Зовнішня позиція реального сектору знизилась на 0,7 млрд дол. США завдяки притоку 0,7 млрд дол. США готівкової іноземної валюти до банків, а також зростання зобов'язань по торговим кредитам та довгостроковому боргу відповідно на 0,2 млрд дол. США та 0,3 млрд дол. США.

Транзит. Наприкінці січня 2016 року Польща та Туреччина відклали видачу транзитних дозволів та заборонили рух російських вантажівок через свою територію у відповідь на одностороннє запровадження Росією більш суворих правил для транзиту. Як наслідок, більшість російських вантажівок рухались до ЄС через територію України. З 11 лютого 2016 року українські активісти почали блокувати російські вантажівки спершу у Закарпатській області, а потім ще у дев'яти областях. Росія відповіла призупиненням руху вантажівок з 14 лютого, а Уряд України офіційно проголосив тимчасову заборону руху російських вантажівок. Двома днями пізніше, після заборони Росією руху усього зареєстрованого в Україні вантажного транспорту, країни погодились дозволити усім заблокованим вантажівкам повернутись додому. Домовленість дозволила майже 600 українським та майже такій кількості російським вантажівкам повернутись до країн базування. Разом з тим, Росія намагалася обійти українські обмеження та наймала білоруські та балтійські вантажівки для провезення товарів через Україну.

Після того, як Росія та Польща погодились обмінятись транзитними дозволами 18 січня 2016 року, Росія попросила України не блокувати свої вантажівки. З 25 лютого 2016 року двосторонній рух вантажівок було відновлено. Проте транзит українських товарів до Казахстану все ще йде через Білорусь або з використанням Нового Шовкового шляху.

Укрзалізниця оголосила, що тестовий потяг до Китаю, відправлений у січні, повернеться до Іллічівська 15-17 березня. Очікується, що Україна, Грузія, Азербайджан та Казахстан домовляться про зниження тарифів та приймуть рішення щодо тарифу для двадцятифутового контейнера, оскільки наразі оголошено лише тариф 5559 дол. США для сорокафутового контейнера.

Рахунок фінансових операцій

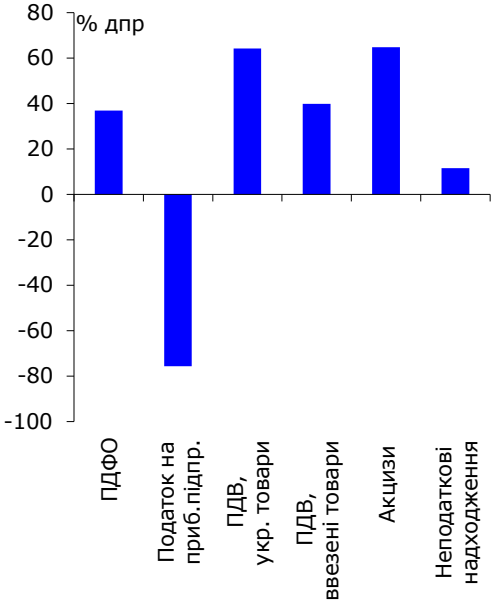
Джерело: НБУ

Приватизація: Визначено рамкові умови великої приватизації

16 лютого Верховна Рада ухвалила закон, який є підставою для початку великої приватизації. Цей закон скасовує вимогу про попередній продаж 5-10% пакетів акцій підприємств на фондових біржах, забороняє приватизацію вітчизняних підприємств російськими покупцями, а також відкриває можливість залучення консультантів для продажу великих підприємств.

У 2016 році Фонд державного майна України (ФДМУ) планує приватизувати 450 підприємств, 20 з яких є великими. Навіть якщо ФДМУ не зможе повністю виконати цей план, приватизація тільки Одеського припортового заводу, яка, як очікується, розпочнеться в кінці червня, зможе забезпечити більше 50% запланованих на 2016 рік надходжень від приватизації.

Зростання доходів Зведеного бюджету у січні 2016 року

Джерело: звіт Державного казначейства

Фіскальна політика: Скорочення видатків

Доходи Зведеного бюджету в січні зросли на 9,4 млрд грн або на 32,7% дпр передусім через вищі податкові надходження. Доходи від ПДФО зросли на 36,8% дпр через вищі заробітні плати та більшу ефективну ставку податку. Збільшення надходжень доходів від ПДВ (з урахуванням відшкодування) пояснює половину зростання доходів Зведеного бюджету. Зокрема, валові надходження від ПДВ зросли на 44,2% дпр, найвірогідніше, завдяки ліпшому податковому адмініструванню, оскільки роздрібні продажі зросли лише на 24% дпр, а також через знецінення гривні. Водночас відшкодування ПДВ зросло на 3,1 млрд грн. Надходження від акцизів збільшились внаслідок підвищення ставок. Доходи від ППП скоротились на 75,6% дпр, оскільки з

січня 2016 року було скасовано обов'язків авансовий місячний платіж ППП.

Водночас видатки Зведеного бюджету знизились на 7,1% дпр в січні, оскільки місячний трансферт з Державного бюджету Пенсійному фонду було наперед перераховано ще в грудні 2015 року (цей трансферт становив 5,7 млрд грн в січні 2015 року). Видатки на обслуговування боргу скоротились на 28,5% дпр. Водночас інші видатки зросли передусім через підвищення заробітних плат. В результаті баланс Зведеного бюджету був додатнім у 9,0 млрд грн порівняно із дефіцитом у 2,6 млрд грн в січні 2015 року.

Баланс коштів на Єдиному казначейському рахунку

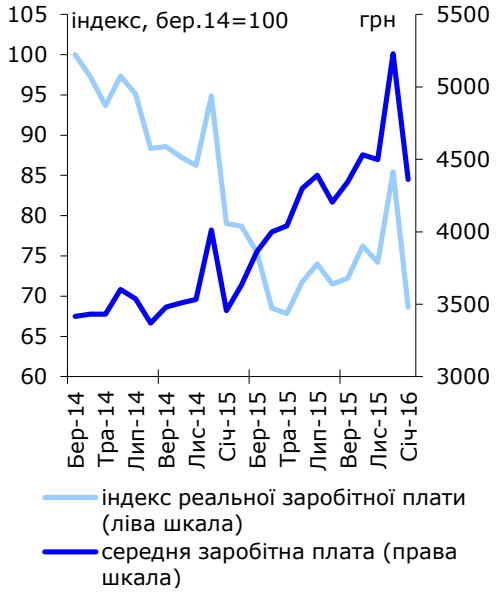
* на початок місяця
Джерело: Державне Казначейство

Соціальна політика: Верифікація соціальних виплат

Міністерство соціальної політики розпочало проведення верифікації соціальних виплат. Воно почало із перевірки виплат внутрішньо переміщеним особам (ВПО). Міністерство ухвалило рішення про припинення виплат для 150 тис. ВПО (із 1,7 млн осіб, зареєстрованих як ВПО). За даними Міністерства це передусім особи, які продовжують проживати на окупованій території і тому не мають право отримувати виплати від українського уряду. В цілому, процедура реєстрації ВПО не є ефективною, зокрема, через брак єдиної електронної бази даних, яку б використовували різні органи влади.

Рішення про верифікацію соціальних виплат було ухвалено в грудні 2015 року, щоб збільшити ефективність бюджетних видатків. На сьогодні, видається, що існує конфлікт між Міністерством фінансів та Міністерством соціальної політики, що призводить до затримки в ухваленні нормативної бази для проведення верифікації (хоча вже було ухвалено необхідний закон, що зобов'язує банки надавати банківську інформацію про осіб, які отримують соціальну допомогу, на вимогу органів державної влади). За офіційними оцінками верифікація соціальних виплат повинна зекономити бюджету 5,0 млрд грн. Водночас ця сума, найвірогідніше, є занадто оптимістичною з огляду на затримки у впровадженні цього кроку.

Середня заробітна плата*

*не враховуючи АР Крим
Джерело: Держстат

Ринок праці: Зменшення реальної заробітної плати

Заробітна плата. Середня номінальна заробітна плата в січні виросла на 26,3% дпр до 4362 грн завдяки індексації на інфляцію та підвищенню мінімальної заробітної плати. Реальна заробітна плата зменшилася на 13,2% дпр внаслідок високого темпу інфляції та слабкого ринку праці.

Заробітну плату в промисловості підвищили в середньому на 24,0% дпр у зв'язку із підвищенням мінімальної заробітної плати та індексації. Заробітна плата в переробній промисловості виросла на 30,1% дпр. Стрімке зростання заробітної плати (на 69,0% дпр) відбулося у секторі виробництва комп'ютерів, електронної та оптичної техніки. Частково це було зумовлено ефектом низької статистичної бази. Заробітна плата у фармацевтичному секторі зросла в середньому на 46,0% дпр. Ймовірно, таке зростання є наслідком імпортозаміщення. Незважаючи на підвищення тарифів, компанії у секторі електро- та газопостачання збільшили заробітну плату менше, ніж вона виросла в середньому по економіці (на 17,2% дпр).

Темпи зростання заробітної плати в бюджетному секторі практично відповідали середнім по економіці. Зокрема, заробітна плата виросла на 25,0% дпр в освіті та на 24,0% дпр в секторі охорони здоров'я. Заробітна плата в секторі державного управління та обороні зросла на 31,9% дпр. Підвищення відбулося у зв'язку із вересневим та грудневим переглядом єдиної тарифної сітки, що використовується для розрахунку заробітної плати бюджетних працівників.

Монетарна політика: Низькі ціни щодня

В лютому місячна базова інфляція залишилась низькою на рівні 0,4% дпм, а ІСЦ впав на 0,4% дпм, оскільки ряд факторів стримували зростання цін. Зменшення експорту харчових

продуктів через проблеми з транзитом та фітосанітарні обмеження на деякі товари збільшило конкуренцію на внутрішньому ринку та викликало падіння цін на ряд харчових продуктів. Низькі ціни на нафту стримували ціни на паливо, а імпортери та торговці повільно реагували на ослаблення гривні. Нарешті Держстат прозвітував про сезонне зменшення цін на одяг та взуття, а цінова війна між виробниками надалі стимулювала зниження ціни на тютюнові вироби. Ціни на товари, на які не впливали ці фактори, зросли на 1-2% дпм. В результаті річна інфляція сповільнилась до 32,7% дпр.

В лютому монетарна політика залишалась без змін. Ліквідність банківської системи також суттєво не змінилась протягом місяця. НБУ вилучив 4 млрд грн ліквідності через інтервенції на валютному ринку, а залишки на ЄКР були стабільними.

Обмінний курс: Продовження знецінення

Міжбанківський обмінний курс змінився з 25 грн за дол. США на початку лютого до понад 27 млрд за дол. США в другій половині місяця, коли він стабілізувався в проміжку 27-27,5 грн за дол. США. Водночас курс на «сірому» ринку залишився на рівні біля 27 грн за дол. США. Тиск на гривню відображав слабкі надходження від експорту та підвищений попит на валюту через політичну нестабільність. НБУ витратив 180 млн дол. США на підтримку курсу гривні і, ймовірно, допоміг стабілізувати курс в другій половині місяця. Міжнародні резерви НБУ продовжили зростати і сягнули 13,5 млрд дол. США, оскільки уряд залучив 431 млн дол. США через випуск валютних ОВДП.

Державний борг: Надання третього траншу кредиту МВФ знову відкладено

Зовнішній борг. Посилення політичної нестабільності призвело до подальшого перенесення строків надання третього траншу кредиту МВФ, який був попередньо запланований на кінець 2015 року. Ймовірно, Україна отримає цей транш лише у випадку виникнення впевненості в стабільності уряду та планів влади здійснити обіцяні реформи.

На початку лютого Верховна Рада ратифікувала кредитну угоду між Міністерством фінансів та Японським агентством міжнародного співробітництва (JICA) в рамках «Другої позики на політику розвитку» (DPL-II), підписану в грудні 2015 року. Передбачені угодою кошти (37 млрд японських єн або близько 300 млн дол. США) будуть надані на двадцять років з шестирічним пільговим періодом за змінною відсотковою ставкою (JPY LIBOR+0,05 річних). Кредит спрямований на здійснення економічних реформ в Україні (в першу чергу, це заходи щодо дерегуляції та поліпшення прозорості у сфері державних фінансів).

Крім того, Уряди України та Туреччини підписали кредитну угоду на суму 50 млн дол. США. Кредит буде наданий щонайменше на 5 років під менше, ніж 2,5% річних, та спрямований, в основному, на потреби бюджету. Україна розраховує отримати ці кошти в першій половині року.

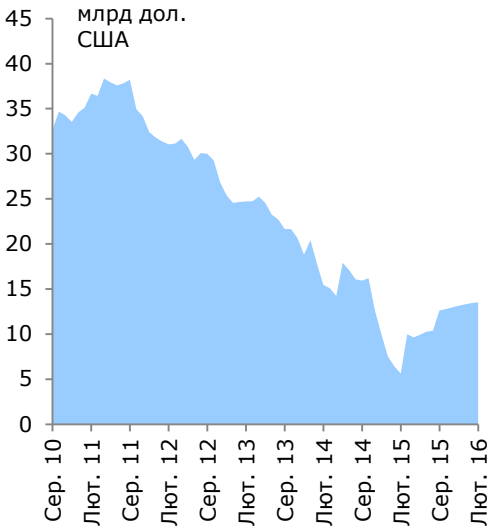
Внутрішній борг. У лютому Міністерство фінансів розмістило облігації внутрішньої державної позики на суму 1,1 млрд грн з середньозваженою доходністю 19,8% на рік (у січні - на суму 274 млн грн із доходністю 19,2%). Частка короткострокових облігації у загальному обсязі розміщення склала близько 52,4%. Крім того, уряд випустив номіновані в дол. США дворічні облігації на суму 431 млн дол. США з доходністю 7,9% річних. Попит на облігації був забезпечений за рахунок вільної доларової ліквідності банківської системи на фоні значних ризиків, пов'язаних із наданням кредитів приватному сектору.

Динаміка ІСЦ та монетарної бази

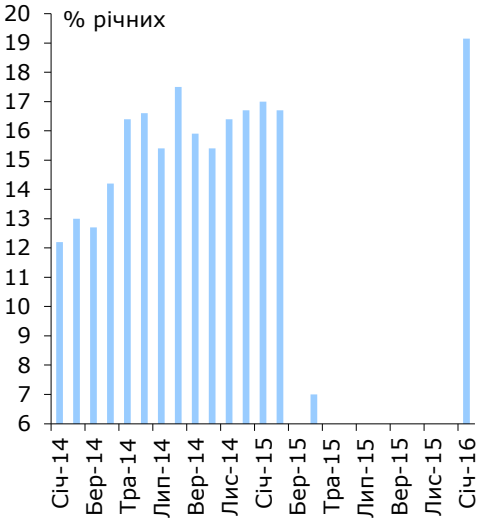
Джерело: Держстат, НБУ

Міжнародні резерви НБУ

Джерело: НБУ

Середньозважена доходність ОВДП

Джерело: НБУ

Таблиці

Економічні Тенденції		IV 13	I 14	II 14	III 14	IV 14	I 15	II 15	III 15	Лют.[к]	Бер.[к]	Квіт.[к]	Тра.[к]	Чер.[к]	Лип.[к]	Сер.[к]	Вер.[к]	Жов.[к]	Лис.[к]	Грд.[к]	Січ.[к]	Лют.[к]
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-4,7	-5,0	-4,7	-8,6	-10,1	-21,4	-20,5	-16,6	-21,7	-21,4	-21,5	-21,2	-20,5	-19,5	-18,0	-17	-15	-14,4	-13,4	-1,7	...
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-14,5	-6,4	-8,9	-17,2	-19,3	-31,3	-28,3	-22,8	-32,0	-31,3	-32,6	-38,5	-28,3	-26,7	-24,6	-23	-21	-18,8	-14,9	-11,4	...
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	13,7	6,0	-3,9	16,0	5,0	-4,7	-9,3	-5,3	-3,6	-4,7	-4,8	-5,4	-9,3	-3,5	-5,8	-5	-4	-4,7	-4,8	-2,5	...
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	9,5	7,7	0,8	-5,3	-7,5	-23,9	-24,6	-22,3	-21,2	-23,9	-25,3	-24,7	-24,6	-23,6	-23,1	-22	-22	-21,4	-20,7	-1,4	...
Середня заробітна плата	грн.	3390	3245	3488	3463	3508	3650	4113	4313	3633	3863	3998	4042	4299	4390	4205	4343	4532	4498	5230	4362	...
ІСЦ	% дпр	0,5	3,4	12,0	17,5	21,8	45,8	57,5	51,9	34,5	45,8	60,9	58,4	57,5	55,3	52,8	51,9	46,4	46,6	43,3	40,3	32,7
ІВЦ	% дпр	1,7	3,9	15,9	26,9	32,8	51,7	37,9	32,5	41,0	51,7	48,6	42,0	37,9	37,0	33,0	32,5	30,2	25,1	25,4	21,2	17,4
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-5,2	-7,7	-6,5	-9,8	-13,1	-32,9	-35,4	-33,5	-32,3	-32,9	-34,5	-36,4	-35,4	-35,4	-34,6	-33,5	-32,6	-31,8	-30,5	-32,1	...
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-3,4	-14,7	-18,6	-24,5	-27,1	-36,0	-39,2	-36,2	-35,9	-36,0	-37,2	-39,3	-39,2	-38,8	-36,4	-36,2	-34,8	-33,5	-33,5	-22,9	...
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-19,6	-1,9	-0,6	-5,2	-6,5	-1,0	-1,2	-2,0	-0,9	-1,0	-1,1	-1,3	-1,2	-1,4	-1,9	-2,0	-2,6	-3,2	-3,2	-0,6	...
Поточний рахунок, на кінець періоду*	млрд. дол. США	-16,4	-1,3	-0,6	-3,8	-4,6	-0,5	-0,3	0,0	-0,6	-0,5	-0,6	-0,6	-0,3	-0,2	-0,1	0,0	-0,3	-0,6	-0,2	-0,4	...
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	20,4	15,1	17,1	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8	5,6	10,0	9,6	9,9	10,3	10,4	12,6	12,8	13,0	13,1	13,3	13,4	13,5
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	20,3	28,5	25,1	23,5	13,8	0,9	-5,9	-8,6	7,5	0,9	-2,5	-3,9	-5,9	-4,7	-3,7	-8,6	-4,3	-2,2	0,8	2,6	...
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	16,5	18,5	17,5	16,4	16,4	19,9	23,1	21,1	18,8	23,6	23,8	23,6	22,0	21,2	21,2	21,0	20,9	20,7	20,4	20,0	...
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	8,21	9,14	11,71	12,58	13,56	21,23	21,56	21,74	24,77	22,98	22,49	20,94	21,26	21,79	21,65	21,79	21,94	23,33	23,42	24,32	26,45
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	7,99	8,86	12,71	12,58	13,56	21,18	21,62	21,69	24,48	23,26	22,71	20,92	21,23	21,76	21,54	21,78	21,84	23,31	21,84	24,26	26,39
Обмінний курс, середній	євро	10,87	12,14	13,71	16,67	17,21	23,88	23,88	24,11	27,78	25,32	24,47	23,32	23,84	23,94	23,93	24,46	24,56	25,07	24,23	26,35	29,33

Джерела: Держкомстат, НБУ, ICAP, власні розрахунки,
* Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: НБУ, попередні дані)
квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)
[к] дані не включають окуповану територію АР Крим. З січня 2015 року Держстат також не включає дані з території АТО.

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014[к]
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	913,3	1082,6	1302,1	1408,9	1454,9	1566,7
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,2	136,4	163,4	176,3	182,0	132,0
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,3	-14,8	4,1	5,2	0,3	0,0	-6,8
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1	-21,9	11,2	7,3	-0,5	-4,7	-10,7
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,0	17,5	-4,5	13,7	2,8
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4	8,0	0,6	-0,3	12,1
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1	4,6	-0,2	0,5	24,9
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9	19,0	3,7	-0,1	17,1
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7	14,2	0,3	1,7	31,8
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	27,5	33,8	-36,7	27,1	28,2	1,0	-5,2	-0,2
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	35,5	38,6	-43,1	29,3	33,8	5,6	-3,4	-0,3
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,9	-1,9	-2,9	-9,3	-14,3	-16,4	-5,3
Поточний рахунок	% ВВП	4,7	3,7	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,2	-1,7	-1,7	-5,7	-8,1	-9,0	-4,0
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,9	4,5	5,7	6,6	6,6	3,4	0,3
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7	31,8	31,4	20,4	7,5
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0	-1,8	-3,6	-4,4	-4,6
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	39,9	36,0	37,4	39,9	70,2
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,6	22,8	22,0	20,6	39,0
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8	6,3	6,4	20,3	8,5
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8	7,9	8,0	8,0	8,0	11,9
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	15,8
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9	10,5	11,1	10,3	10,6	15,7
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7	10,6	10,5	10,3	11,0	19,3

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету, без коштів на рекапіталізацію
[к] дані не включають окуповану територію АР Крим

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		II 11	III 11	IV 11	I 12	II 12	III 12	IV 12	I 13	II 13	III 13	IV 13	I 14[к]	II 14[к]	III 14[к]	IV 14[к]	I 15[к]	II 15[к]	III 15[к]
ВВП	млрд. грн.	311,0	369,8	363,6	293,5	349,2	387,6	378,6	302,9	353,0	394,7	404,3	313,6	375,9	434,2	443,1	367,6	449,6	555,0
реальний ВВП	% дпр	3,9	6,5	5,0	2,5	3,1	–1,3	-2,3	-1,2	-1,3	-1,2	3,3	-1,2	-4,5	-5,4	-14,8	-17,6	-14,6	-7,2
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	14,2	16,1	18,5	7,8	12,3	11,0	5,5	6,5	9,5	8,4	6,8	2,2	-9,0	-15,5	-13,6	-20,7	-27,6	-17,8
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	2,9	-9,4	-6,6	3,3	4,8	9,9	1,5	1,1	-2,3	-3,3	-2,5	-6,0	4,5	-0,5	3,5	5,0	-6,7	-2,5
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	3,7	9,7	12,0	13,8	17,5	-5,2	-4,9	7,0	-17,4	-7,7	-5,1	-19,9	-16,8	-26,7	-26,2	-25,1	-13,8	-7,4
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	4,9	0,3	-4,1	-7,3	-8,1	-3,8	-9,6	-9,0	-14,3	-7,9	-4,1	-5,8	-2,6	-16,8	-31,0	-26,2	-22,5	-11,3
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	23,3	12,5	5,2	-3,0	9,0	4,3	-2,6	-2,4	-18,4	-0,7	-1,8	-13,0	-11,1	-31,9	-29,0	-20,1	-32,2	-18,5
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	1,3	16,7	38,1	0,5	11,5	-8,3	-4,0	5,7	20,8	-2,0	38,2	5,9	-9,0	25,7	-19,1	-4,8	-11,7	-3,8
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	3,4	4,6	-2,9	1,1	1,8	-4,8	-5,5	-9,5	-9,2	-9,8	-8,9	-8,8	-8,0	-14,8	-16,7	-25,6	-21,8	-9,9
Будівництво (реальна)*	% дпр	10,9	0,1	2,0	1,2	3,4	-15,3	-20,8	-14,9	-20,8	-11,1	-7,7	4,4	-16,7	-24,1	-30,9	-35,3	-25,6	-12,1
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	2,8	6,1	3,0	3,2	4,6	0,4	-1,2	1,6	-0,2	1,9	4,7	-3,2	-8,2	-17,5	-21,7	-24,8	-20,4	-15,1
Транспорт (реальна)*	% дпр	7,9	5,7	11,1	-2,3	-3,3	-8,4	-9,5	-2,7	-0,6	2,8	2,8	-2,3	-5,9	-5,6	-12,1	-13,2	-2,7	-0,2
Платіжний баланс																			
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-1,7	-2,6	-4,3	-1,9	-3,7	-3,9	-4,8	-3,2	-2,3	-6,0	-5,0	-1,3	-0,8	-1,2	-1,4	-0,5	0,2	0,1
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-4,4	-5,6	-9,5	-5,2	-8,5	-8,1	-10,1	-8,5	-5,1	-12,2	-9,9	-3,6	-2,6	-3,4	-6,7	-3,1	1,0	0,3
Баланс товарів	млн. дол. США	-3211	-5098	-5771	-4292	-5818	-5503	-6233	-4635	-3677	-7881	-5935	-2195	-1185	-1412	-2336	-1104	-445	-660
Баланс послуг	млн. дол. США	1882	2523	1867	1864	1697	2361	1578	1349	1504	2575	1066	937	443	456	686	633	469	360
Поточні трансферти	млн. дол. США	878	988	803	683	805	777	711	533	589	480	547	241	494	306	500	443	592	…
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	2422	2090	1623	1663	1091	2002	1871	821	472	1199	859	-665	-319	725	558	-397	-907	-883
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	113	42	207	-3	74	83	339	705	579	664	-757	-239	-50	-84	-17	-13	…	…
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	37,6	35,0	31,8	31,1	29,3	29,3	24,5	24,7	23,2	21,6	20,4	15,1	17,1	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,98	7,99	8,01	8,03	8,04	8,09	8,11	8,11	8,14	8,15	8,21	9,14	11,71	12,58	13,56	21,23	21,26	21,74
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,97	7,97	7,98	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	8,86	12,71	12,58	21,18	21,33	21,23	21,69
Бюджет																			
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	30,0	29,5	30,7	33,6	31,6	28,2	33,7	35,3	29,5	29,1	28,9	35,8	29,9	25,1	27,7	38,2	35,2	37,6
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,8	4,2	4,7	5,1	4,9	4,4	5,0	5,3	5,1	4,7	4,9	5,2	4,8	4,3	5,1	5,6	5,4	5,6
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	4,5	3,6	4,4	4,9	4,1	2,9	4,2	6,2	3,4	3,0	3,0	5,0	2,5	1,9	1,6	4,5	1,8	1,6
Податок на додану вартість	% від ВВП	12,9	9,6	9,6	10,8	10,3	8,6	10,0	9,7	9,1	8,2	8,5	8,8	9,7	6,9	10,2	11,7	9,3	10,1
Акцизні збори	% від ВВП	3,0	2,7	2,4	2,8	2,9	2,8	2,4	3,1	2,6	2,3	2,2	2,5	3,0	3,1	2,8	3,4	3,5	3,8
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	33,1	26,9	35,6	33,7	33,8	30,7	41,4	37,0	36,0	30,4	36,3	35,6	35,3	27,6	35,9	34,3	35,4	32,9
Поточні видатки	% від ВВП	30,8	23,9	30,1	31,8	31,3	27,7	37,4	35,7	34,1	28,5	33,5	35,1	34,3	26,1	33,9	32,5	34,1	30,3
Капітальні видатки	% від ВВП	2,4	3,0	5,5	1,9	2,4	2,9	4,0	1,3	1,9	1,9	2,8	0,5	1,0	1,5	1,9	1,8	1,3	2,6
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-3,4	-3,9	-5,5	-0,2	-2,6	-3,0	-7,8	-1,9	-6,3	-1,5	-7,4	0,1	-5,4	-2,8	-8,8	3,8	-0,4	4,5
Надходження від приватизації	% від ВВП	3,2	0,0	0,1	1,4	0,3	0,1	0,4	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Ринок праці																			
Середня зарплата (реальна)	% дпр	5,5	7,7	10,8	14,7	16,5	13,3	12,9	9,9	9,3	8,1	5,9	3,5	-4,1	-11,0	-13,4	-20,1	-27,8	-20,0
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	1,9	7,3	7,7	6,0	13,0	10,4	9,4	8,9	5,7	2,5	4,7	-3,4	-6,8	-5,6	-19,2	-23,5	-34,0	-26,6
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	7,7	6,9	8,2	8,4	7,1	6,6	8,0	8,0	7,5	7,0	7,6	9,0	8,2	9,5	10,6	9,6	8,8	8,6
Банківський сектор																			
Грошовий агрегат М0	% дпр	11,5	8,6	6,3	4,7	6,7	5,2	5,5	9,7	9,8	12,3	17,0	19,2	31,9	28,8	19,0	6,0	-1,3	-6,2
Грошовий агрегат М2	% дпр	22,0	16,0	14,4	11,2	9,0	10,7	13,1	16,0	17,9	19,2	17,5	17,7	13,4	14,2	5,4	9,0	3,1	5,6
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	26,0	16,7	12,3	14,4	16,4	16,3	16,3	19,1	26,5	33,4	38,0	7,9	-2,3	-12,3	-22,1	-19,1	-17,7	-16,6
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	21,0	15,7	13,4	12,4	10,8	17,0	21,8	17,0	14,7	8,4	0,9	19,8	10,2	5,5	18,0	25,4	11,6	3,7
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	18,5	21,1	21,0	17,4	15,3	9,1	7,7	8,6	7,4	10,2	16,9	12,3	4,9	-0,8	-9,1	-11,0	-11,8	-15,8
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	0,9	-2,3	-4,2	-7,0	-10,8	-9,9	-7,3	-4,4	-0,4	0,8	2,8	36,4	38,5	49,1	53,5	58,4	29,2	18,7
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	6,3	5,3	2,9	-2,9	-7,0	-8,0	-6,6	-5,6	-2,7	-0,5	2,9	26,3	24,4	24,6	21,7	17,9	3,1	-5,7
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	66,6	64,4	62,9	61,5	59,8	59,1	57,8	55,9	55,7	55,1	53,2	58,5	59,1	59,8	59,5	58,5	57,6	60,7
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	13,5	14,1	18,4	15,5	15,6	19,5	20,8	16,2	15,3	15,3	16,5	18,4	17,5	16,4	16,6	19,9	23,1	21,1
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	9,8	8,8	8,4	8,2	8,2	8,5	8,8	9,4	9,7	9,6	8,8	8,7	9,4	9,2	8,8	8,2	9,3	9,2

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД
* зміна доданої вартості
[к] Дані не включають Крим, у 2015 році - не включають частину зони АТО, попередні оцінки платіжного балансу (НБУ), Нац.рахунки відповідно до SNA 2008 та КВЕД-2012, знецінення гривні вплинуло на дані банківської с

Контакти:

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01030 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

Голова Правління

Ігор Бураковський
burakovsky@ier.kiev.ua

Виконавчий директор

Оксана Кузяків
kuziakiv@ier.kiev.ua

Директор з наукової роботи

Вероніка Мовчан
movchan@ier.kiev.ua

Центр економічних досліджень

Олександра Бетлій
betliy@ier.kiev.ua

Віталій Кравчук
Kravchyk@ier.kiev.ua

Ірина Коссе
kosse@ier.kiev.ua

Катерина Фурманець
furmanets@ier.kiev.ua

Артур Ковальчук
kovalchuk@ier.kiev.ua

Микола Риженков
ryzhenkov@ier.kiev.ua

Костянтин Кравчук
k.kravchuk@ier.kiev.ua

Олександр Крініцин
krinitsyn@ier.kiev.ua

Андрій Бутін
butin@ier.kiev.ua

Центр досліджень сучасного суспільства

Ірина Федець
fedets@ier.kiev.ua

Тетяна Олійник
oliinyk@ier.kiev.ua

Вікторія Беспалько
bespalko@ier.kiev.ua

Німецько-український агрополітичний діалог

Олекса Степанюк
stepaniuk@ier.kiev.ua

Марія Ярошко
Yaroshko@apd-ukraine.de

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, підготовлений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.